



## รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช  
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๖๒๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae\_pmd@hotmail.com



### สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

#### ศัตรูข้าว

##### ๑. สถานการณ์การปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๗๗ จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น ๓,๕๓๒,๓๗๐ ไร่

##### ๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวที่สำคัญ

๒.๑ **เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล** ไม่พบการระบาดพื้นที่ระบาดลดลง ๑๒๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๒๕.๐๐ ไร่)

- |                            |               |
|----------------------------|---------------|
| ๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน | ไม่พบการระบาด |
| ๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน    | ไม่พบการระบาด |
| ๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน  | ไม่พบการระบาด |

๒.๒ **เพลี้ยไฟ** พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๘๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๕๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๔๐ ไร่)

- |                            |                 |
|----------------------------|-----------------|
| ๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน | จำนวน ๘๕.๐๐ ไร่ |
| ๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน    | ไม่พบการระบาด   |
| ๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน  | ไม่พบการระบาด   |

๒.๓ **หนอนห่อใบข้าว** พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๑๕.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๐.๐๐ ไร่)

- |                            |                 |
|----------------------------|-----------------|
| ๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน | จำนวน ๑๕.๐๐ ไร่ |
| ๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน    | ไม่พบการระบาด   |
| ๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน  | ไม่พบการระบาด   |

๒.๔ **แมลงบัว** พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๘.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่พบการระบาด)

- |                            |                |
|----------------------------|----------------|
| ๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน | ไม่พบการระบาด  |
| ๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน    | จำนวน ๘.๐๐ ไร่ |
| ๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน  | ไม่พบการระบาด  |

๒.๕ **แมลงห่อ** พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๑๓.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมาไม่พบการระบาด)

- |                            |                 |
|----------------------------|-----------------|
| ๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน | ไม่พบการระบาด   |
| ๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน    | จำนวน ๑๐.๐๐ ไร่ |
| ๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน  | จำนวน ๓.๐๐ ไร่  |

๒.๖ **โรคไหม้ข้าว** พื้นที่ระบาด ๑ จังหวัด จำนวน ๓.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔.๐๐ ไร่)

- |                            |                |
|----------------------------|----------------|
| ๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน | ไม่พบการระบาด  |
| ๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน    | จำนวน ๓.๐๐ ไร่ |
| ๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน  | ไม่พบการระบาด  |

### ๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าว ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และศัตรูข้าวอื่นๆ

๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ทั้ง ๙ ศูนย์ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับใช้ในฤดูกาลใหม่ และรณรงค์ให้สมาชิก ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกรทั่วไปนำไปใช้ควบคุม โรค แมลง ศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

๓.๓ ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรสำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดอย่างใกล้ชิด สนับสนุนสารชีวภัณฑ์ป้องกัน กำจัดศัตรูพืช และแนะนำวิธีการผลิตสารชีวภัณฑ์จากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตรับผิดชอบ ในพื้นที่ที่พบการระบาดรุนแรงเป็นวงกว้าง

๓.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอ ได้ออกตรวจสอบพื้นที่และให้ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการระบาด และแนะนำวิธีการใช้สารชีวภัณฑ์ วิธีการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ในพื้นที่ที่มีการระบาดเพื่อ เป็นการป้องกันกำจัด โรค แมลง ศัตรูข้าว และให้คำแนะนำให้เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยรอบแปลงเพื่อเป็นการตัดวงจรชีวิต และลดปริมาณแหล่งที่อยู่อาศัยของ โรค แมลง ศัตรูพืช ในนาข้าว

๓.๕ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม ได้มีการดำเนินการลงพื้นที่ตรวจสอบการระบาดของเพลี้ยไฟข้าว และแนะนำการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟข้าว โดยวิธีการไถน้ำท่วมยอดข้าวทิ้งไว้ ๑-๒ วัน พร้อมทั้งมีการแนะนำ วิธีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโดยแนะนำให้เกษตรกรใช้ มาลาไธออน (มาลาไธออน ๘๓% อีซี) อัตรา ๒๐ มิลลิกรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือคาร์บาริล (เซฟวิน ๘๕% ดับบลิวพี) อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเมื่อพบใบข้าวมีวน มากกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ในระยะข้าวอายุ ๑๐-๑๕ วันหลังหว่าน

๓.๖ แนะนำให้เกษตรกรงดหว่านปุ๋ยในอัตราที่มากเกินไป และแนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ต้านทานโรคไหม้ข้าว เช่น สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๖๐ ปรายจินบุรี ๑ พลายงาม ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก ๑ สุรินทร์ ๑ เหนียวอุบล ๒ สันป่าตอง ๑ หางยี ๗๑ เป็นต้น

๓.๗ แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อควบคุมการระบาดของโรคไหม้ข้าว และใช้เชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อควบคุมการระบาดหนอนห่อใบข้าว และส่งเสริมให้เกษตรกรทำการสำรวจแปลงนาเพื่อป้องกันการระบาดของโรคแมลง ศัตรูข้าวอย่างสม่ำเสมอ

### ๔. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ - ๔ มกราคม ๒๕๖๕

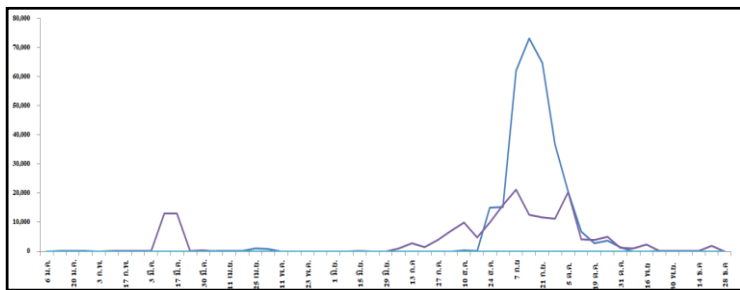
ภาคกลาง และภาคตะวันออก ระวัง เพลี้ยไฟ และแมลงบ้า

ภาคใต้ ระวัง หนอนห่อใบข้าว แมลงห้ำ และโรคไหม้คอรวง

# แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของศัตรูข้าว

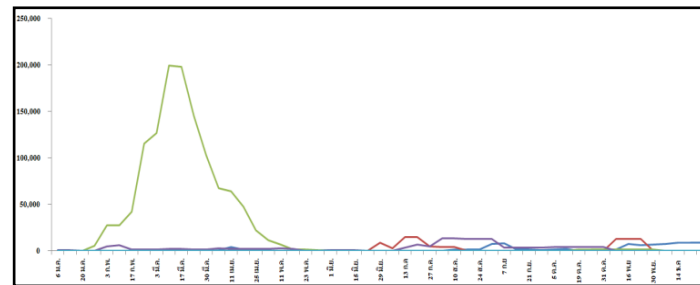
ระหว่างปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

พื้นที่ระบาด (ไร่)



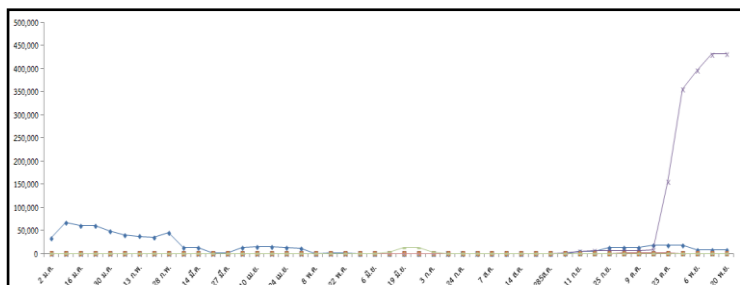
ปี ๒๕๕๙

พื้นที่ระบาด (ไร่)

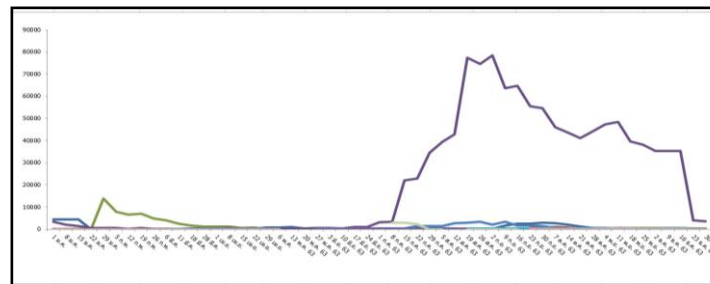


ปี ๒๕๖๐

พื้นที่ระบาด (ไร่)

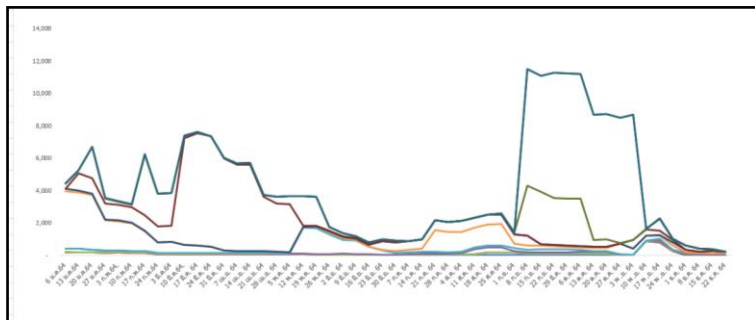


พื้นที่ระบาด (ไร่)



ปี ๒๕๖๓

พื้นที่ระบาด (ไร่)



ปี ๒๕๖๔

- หนอนท่อใบข้าว ๑๕.๐๐ ไร่
- เพลี้ยไฟ ๘๕.๐๐ ไร่
- แมลงบัว ๘.๐๐ ไร่
- แมลงห้ำ ๑๓.๐๐ ไร่
- โรคไหม้ข้าว ๓.๐๐ ไร่